

26.09.2018

Ärende/25

§ 259

Den av ledamoten Pia Kopra väckta motionen om störningarna i metrotrafiken och metroförarnas arbetsförhållanden

HEL 2018-003838 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Pia Kopra väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Pia Kopra och 15 andra ledamöter föreslår i sin motion att störningarna i metrotrafiken ska utredas och arbetsförhållandena för metroförarna förbättras.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till det utlåtande som getts och konstaterar att det under våren förekommer mer problem än vanligt när det gäller metrotrafikens tillförlitlighet. Tillförlitlighetsproblemen berodde på fel i infrastrukturen och tågmaterielen och på förarbrist. Trafikvolymerna har ökat avsevärt i och med västmetron och tätare turintervaller. På en lång metrolinje inträffar det fler störningar och det är en större utmaning att återhämta sig från dessa. Det har vidtagits åtgärder för förebyggande av störningar.

Förarnas arbetsförhållanden, bl.a. möjligheten till toalettbesök och ergonomi, har ägnats uppmärksamhet. Antalet pauser som överstiger dem som är bestämda i förarnas kollektivavtal har dock minskats och körupdragets andel av arbetstiden ökat. Att minska antalet pauser

26.09.2018

Ärende/25

utöver dem som är bestämda i kollektivavtalen är nödvändigt för att kostnadseffektiviteten ska förbättras.

Nya metroförare utbildas fortgående. Ett system med reservförare är alltjämt i bruk.

I och med västmetron har metroförarnas arbete förändrats. HST utredde våren 2018 i samråd med Arbetshälsoinstitutet och Företagshälsan Helsingfors hur belastande metroförarnas arbete är. Utifrån resultaten bedöms det om ändringar är nödvändiga och vid behov söks det olika sätt att stödja förararbetet.

Stadsstyrelsen föreslår att stadsstyrelsen ska få en muntlig redogörelse om störningarna i metrotrafiken och åtgärderna i syfte att förbättra metroförarnas arbetsförhållanden.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Pia Kopran aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 17.09.2018 § 589

HEL 2018-003838 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Pia Kopran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

17.09.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Palautusehdotus:

Mika Raatikainen: Esitetään palautettavaksi.

Lisäselvitykset ja-parannukset ovat tarpeen, koska henkilöstöltä saadun tiedon mukaan työilmapiiri on edelleen huono. Aikapankkiin kertyneitä vapaasaldoja ei saa pitää. Helteellä ei ole ollut mahdollista tauottaa muuta kuin poikkeustapauksissa. Uusin 300-sarjan junan ohjaamo on äärimmäisen tukala, eikä asianmukaista viilennystä ole. Ohjaamotilassa ei ole tarpeellista ilmankiertoa. Jos kaikki junat yritetään ajaa HSL:n toivomuksen mukaisesti ruuhka-aikana Matinkylään, henkilöstö ei nykyisellään riitä. Varikkohenkilökuntaa on komennettu ajamaan kuljettajapulasta johtuen. Itäkeskukseen itään vievää laiturin pysähtymispaikkaa ei ole pyynnöistä huolimatta saatu korjattua. Kuljettajista ja heidän myöhästymisistään pidetään valvomon toimesta "kirjaa" ja jos kuljettaja on usein myöhässä pääteasemilta lähtiessään, hän voi joutua puhutteluun.. Varakuljettajajärjestelmää ei olla lakkauttamassa, mutta työnantaja on vähentänyt varakuljettajien määrää merkittävästi.

Pidentyneet ajoajat ja lyhentyneet tauot heikentävät jo lähtökohtaisesti turvallista liikennöintiä. Kuljettajan työ vaatii tarkkaavaisuutta ja jatkuvaa valmiutta nopeaan reagointiin. Työn koostuminen toistuvista työtehtävistä, sen pakkotahtisuus ja sitovuus ovat peruste sille, että taukoja pitää olla useammin tai niiden pitäisi olla pidempiä. Nyt minimitauot ovat 8-10 minuuttia ajopätkien välillä. Metroliikenteessä on ollut vakiintuneena käytäntönä vähintään 10% elpymisaika kierrosajasta. Uusi johto purki elpymisajan ja käyttää siitä nyt nimitystä "työehtosopimusten määräyksien ylittävä tauko". Metrojunankuljettajia koulutetaan jatkuvasti, mutta irtisanoutumiset ja pitkät sairauslomat aiheuttavat kroonista kuljettajapulaa. Kuljettajia itseään jännittää matkan sujuvuus ja turvallisuus, joten korjattavaa on. Edellä olevista seikoista johtuen matkustajien ja henkilökunnan turvallisuus saattaa vaarantua.

Mika Raatikaisen palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus:

Tomi Sevander: Perusteluosan loppuun lisätään seuraava kappale:

"Kaupunginhallitus esittää, että metroliikenteen häiriöistä ja metrojunan kuljettajien työolojen parantamiseen tähtäävistä toimista tuodaan suullinen selvitys kaupunginhallitukseen."

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Tomi Sevanderin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

10.09.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

26.09.2018

Ärende/25

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 31.05.2018 § 93

HEL 2018-003838 T 00 00 03

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien Pia Kopran ym. aloitetta koskien metrolii-
kenteen häiriöitä ja metronkuljettajien työoloja:

Metroliiikenteen luotettavuudessa on kevään aikana ollut eri syistä tava-
nomaista selvästi enemmän ongelmia. Luotettavuusongelmat ovat ai-
heutuneet niin infrastruktuurissa kuin metrojunakalustossa olleista vio-
ista kuin kuljettajapulasta.

Helmikuun loppuun kasautui valitettavasti poikkeuksellisen useita lii-
kennehäiriöitä metroliiikenteessä. Liikennehäiriöt aiheutuivat useista eri
syistä, joita olivat virtakiskon vaurio, häiriö palorullaovessa Ruoholah-
dessa, ratakiskon katkeaminen, vikatilanne paloliukuovessa Kampissa
ja kurottajan tippuminen kiskoilta ulkopuolisella työmaalla Mellunmäes-
sä. HKL on selvittänyt kunkin häiriön taustalla olevat syyt. Virtakiskon
vaurion ja ratakiskon katkeamisen taustalla oli kova pakkanen, muiden
häiriöiden syyt olivat toisistaan riippumattomia. Toimenpiteet vastaavi-
en häiriöiden ennaltaehkäisemiseksi on käynnistetty ja ne ovat osin val-
miit.

Metroliiikenteen häiriöiden määrään vaikuttaa myös se, että liikenteen
volyymit ovat kasvaneet merkittävästi länsimetron ja vuorovälin tihenty-
misen vuoksi. Ennen elokuuta 2016 metroliiikenteessä oli talviarkena
ruuhka-aikaan liikenteessä 4 minuutin vuorovälillä 15 metrojunaa yhtä-
aikaisesti, kun nykyisin vastaava määrä on 2,5 minuutin vuorovälillä 36
metrojunaa. Niin sanottu pelivara junien välillä häiriötilanteessa on pie-
nentynyt olennaisesti ja lisäksi pitkällä metrolinjalla häiriöitä sattuu
enemmän ja niistä toipuminen on haasteellisempaa. Länsimetron en-
simmäinen vaihe (Ruoholahti-Matinkylä) kasvatti rataverkon pituuden
21 kilometristä 35 kilometriin.

Länsimetron myötä metrojunankuljettajan työ on myös muuttunut. HKL
selvittää keväällä 2018 yhdessä Työterveyslaitoksen ja Työterveys
Helsingin kanssa metrojunankuljettajan työn kuormittavuutta. Tulosten
perusteella arvioidaan muutostarpeita ja tarvittaessa etsitään keinoja
kuljettajatyön tukemiseksi.

Joka tapauksessa on selvää, että uuden, alun perin automatisoiduksi tarkoitettun M300-metrojunan ohjaamon ergonomiaa on tarpeen parantaa. Ohjaamon laajamittainen uudistaminen ja mm. kuljettajan istuimen ergonomian parantaminen ovat valmisteilla.

Kuljettajien mahdollisuus käydä tarvittaessa wc:ssä on peruslähtökohhta. Kuljettajille on ajovuoroihin suunniteltu wc-tauot Itäkeskukseen 2,5 tunnin välein tai useammin. Lisäksi Matinkylässä on wc noin 40 metrin päässä ohjaamosta junan ollessa lähtölaiturissa. Tapiolassa wc on vastaavalla etäisyydellä junan ollessa tulolaiturissa.

HKL:n kuljettajien paikallisen sopimuksen mukaan työpäivässä on palkaton ruokatauko sekä palkallinen 10 minuutin kahvitauko. Käytännössä HKL tarjoaa metronkuljettajille taukoja huomattavasti enemmän, vaikka taukojen määrää onkin vähennetty aikaisemmasta. HKL:n liikennöintisopimus HSL:n kanssa päättyy vuoden 2024 lopussa ja saadaksesen jatkaa liikennöitsijänä on HKL:n kustannustehokkuuden oltava eurooppalaisiin markkinahintoihin nähden kilpailukykyinen. Kuljettajatyön tehokkuudessa eri operaattoreiden välisiä eroja selittää isoimpana tekijänä kuinka suuren osa työajasta kuljettajat ovat ajotehtävissä. Tähän vaikuttavat mm. palkallisten taukojen määrä ja pituus. HKL:n tilanne ei voi merkittävästi poiketa eurooppalaisista metroliikennemarkkinoista. Koska HKL haluaa jatkaa metron liikennöitsijänä myös tulevaisuudessa, on työehtosopimusten ylittävien taukojen vähentäminen välttämätöntä ja HKL on lisännyt ajotehtävien osuutta työajasta.

HKL tekee myös runsaasti muita tehostamistoimenpiteitä parantaakseen kustannustehokkuuttaan ja ollakseen yhteiskunnalle paras vaihtoehto metron liikennöitsijäksi. HKL ei kuitenkaan ole poistamassa varakuljettajajärjestelmää, vaan varakuljettajien määrää olla säätämässä tarvetta vastaavaksi.

HKL myös kouluttaa jatkuvasti uusia metronkuljettajia, jotta kuljettajamäärä saadaan mahdollisimman hyvin vastaamaan kuljettajatarpeeseen eikä ajamattomia lähtöjä kuljettajapulan takia enää syntyisi.

Metroliikenteen palvelukyky ja luotettavuus ovat HKL:lle ensiarvoisen tärkeitä asioita. HKL tekee laajalla rintamalla toimenpiteitä, jotta metroliikenteen korkea laatu ja kaupunkilaisten arjen toimivuus voidaan varmistaa. HKL ymmärtää myös täysin, että hyvä henkilöstötyytyväisyys on menestyksen ehdoton edellytys. HKL panostaa yhä enemmän ja jatkuvasti vuoropuheluun henkilöstönsä kanssa, jotta henkilöstön näkemykset ja huolet kuullaan mahdollisimman laajasti, epäkohdat korjataan ja muutosten perusteet ovat kaikkien tiedossa.

03.05.2018 Palautettiin

26.09.2018

Ärende/25

Esittelijä

yksikön johtaja
Arttu Kuukankorpi

Lisätiedot

Arttu Kuukankorpi, yksikön johtaja, puhelin: 310 35564
arttu.kuukankorpi(a)hel.fi